

gjort det for at sikre Andelsforeningerne imod, at Foretagender, der efter deres Art og Natur maatte betegnes som Aktieselskaber, prøvede paa at klare sig som Andelsforetagender og ved en pro forma Bestemmelse maaske unddrage sig for den strengere Aktielovgivning. Hvis der nu i Forslaget om Andelsforeninger ikke fandtes andre Bestemmelser eller Bestemmelser, der være saarende for andre Opfattelser, vilde Andelsforeningernes Medlemmer sikkert sige Tak for en saadan Lov. Men som allerede nævnt af sidste ærede Taler og som sikkert bekendt for Tingets ærede Medlemmer, have Andelsforeningerne gennem deres Repræsentation paa en energisk og kraftig Maade protesteret mod dette Forslags Ophøjelse til Lov. Der maa derfor være andre og for Andelsforeningerne ufordelagtige Bestemmelser, der volde, at disse ikke paa nogen Maade ønske, at Forslaget føres ud i Livet. Naar jeg nu vil søge at knytte nogle Bemærkninger til det foreliggende Forslag, vil jeg samle dem om dets Aarsager og Virkninger.

Spørger man, hvor Aarsagen maa søges til, at dette Forslag er fremkommet, har det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) allerede givet Svaret. Han sagde, at det var Handelsforeningerne, der havde krævet det, og derfor er det fremkommet. Man behøver egentlig ikke at gaa saa langt tilbage i Tiden for at finde de første Krav i saa Henseende. Den 22. Oktober 1900 blev der nedsat et Udvalg, der skulde fremkomme med Udkast til en Aktielov. Allerede den 26. April 1901 afgav det sin Betænkning. I den nævnes der ikke med et eneste Ord Andelsselskaber, uagtet de dog fandtes i Tusindvis Landet over. Den 9. og 10. September 1909 afholdtes der her i København et stort Handelsmøde, som der vistnok gør hvert Aar, og paa det faldt der mange interessante Udtalelser, af hvilke adskillige staa i nøje Overensstemmelse med dette Forslag om Andelsforeninger. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere enkelte Udtalelser derfra. Mødet aabnedes med en stor Tale af Grosserer-Societetets Formand, Etatsraad Olesen, der bl. a. sagde: „Og som jeg allerede har sagt i Begyndelsen af mit Foredrag: næsten alle de Krav af nævneværdig Betydning, som vor Fællesorganisation i de henrundne 25 Aar har frembaaret, er det i dette Tidsrum lykkedes os at gennemføre. Vi have krævet en Handelsminister — og vi have ham i Dag i vor Midte. Vi have krævet Ophevelsen af Skibs- og Havneafgifter samt

af Konsulatsgebyrer — og det er sket. Vi have krævet en Toldreform efter et bestemt Program — og vi fik den programmessig gennemført i Fjor.“ Og saa nævner Etatsraaden endvidere en hel Række Krav, som ere imødekomne, og han slutter denne Del af sin Tale saaledes: „Og hvad vi mere have haft paa Hjerte, tør nu fornuftigvis ventes imødekommet i Forbindelse med den foreslaaede Aktielovgivning.“ Efter den lange Række af Ønsker, der næsten alle ere opfyldte, har man endnu noget paa Hjerte, der fornuftigvis ventes imødekommet i Forbindelse med den bestaaende Aktielov. Dette Hjerteanliggende skulde dog aldrig, saadan gættede jeg, være denne Andelsforeningslov. Men det er det netop, det er jo nu blevet oplyst af det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds, at det forholder sig saadan. Og den næste Sag paa Mødets Dagsorden var netop Forhandlingen om en Aktie- og Andelslovgivning. Ved denne Forhandling fremkom der ogsaa ret interessante Udtalelser. Indlederen af dette Emne var Kontorchef Schovelin, nuværende Folketingsmand for Københavns 4de Valgkreds, og i Rigsdagskredse er man nu allerede bekendt med det ærede Medlems Maade at udtrykke sig paa, og man ved, at han gaar ret direkte til Sagen. Det ærede Medlem udtalte da: Jeg skal „endnu en Gang med Styrke betone, at det efter Købmandsstandens enstemmige Ønske ikke er nok, at der nu søges lovgivet om Aktievæsenet, men at dette, som Forholdene have udviklet sig, med Nødvendighed maa drage med sig, at der samtidig *skabes Lovregler for Andelsvæsenet og Brugsforeninger*, med eet Ord, for vort Lands kooperative Foretagender. Hvad der interesserer, er altsaa med andre Ord ikke i Øjeblikket Aktieselskaberne, men — paa ny — *Kooperationen*“, altsaa Andelsselskaberne. — Derefter fik en Urtekræmmer Munck, der vistnok er Formand for Københavns Handelsstands Fællesrepræsentation, Ordet, og han udtalte følgende: Man maa „komme til det Resultat, at hvad der behøves, er en sig til den eventuelle Aktielov sluttende *Speciallovgivning* om kooperative Foretagender, særlig Brugsforeninger“. Som ærede Medlemmer nu have hørt, drejer det sig fortrinsvis om en Lov for Andelsforeninger. Det er det Hjerteanliggende, som Handelsstandens Repræsentanter med Myndighed kræve fremholdt, og som de haabe paa, at Lovgivningsmagten skal give en Lov om. At det ikke er Hensigten fra de Herrers Side ved en saadan Lov at gavne Andelsforetagender